

Міністерство освіти і науки України

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського

Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Харківська державна академія культури

ТЕНДЕНЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА У КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІХ ПРОЦЕСІВ

Збірник наукових праць
І Всеукраїнської науково-практичної конференції

23-25 травня 2024 року

Полтава -2024

Сіренко С.І., студентка
*Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

Росенко Н.О., кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри хореографії і танцювальних видів спорту
*Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

ТВОРЧИЙ ШЛЯХ КАТЕРИНИ КУХАР

Катерина Кухар народилася 18 січня 1982 р. у Києві. У п'ять років батьки відвели дівчинку до секції спортивної гімнастики в Палац дитячої творчості, та вже після першого тренування її перевели до балетного гуртка.

1992 році маленька балерина вступає до Київського державного хореографічного училища. Через два роки вона отримує свою першу нагороду – диплом Другого всеукраїнського фестивалю народної творчості «Всі ми діти твої, Україно».

У 1997 році вона потрапила до класу, директора та художнього керівника училища Тетяни Таякіної. Тетяна Олексіївна підготувала її до міжнародного конкурсу молодих виконавців «Prix de Lausanne». За результатами участі в конкурсі Катерину Кухар нагородили почесним дипломом і запросили на стажування до Лазани (Швейцарія). Однак від цієї пропозиції вона відмовилася.

У 16 років вона блискуче дебютувала у головній партії на всесвітньо відомій японській сцені «Bunka Kaikan» у Токіо (Японія). У 1999 р. Катерина Кухар із відзнакою екстерном закінчила училище та розпочала працювати в трупі Національної опери України.

Про таких, як Катерина Кухар, кажуть: self-made woman. Вона надихає дітей займатись балетом, а дорослих — не тільки ходити на балет, але й цікавитися та пишатися своєю культурою. Серед відомих партій Катерини в українських балетах — партія Мавки в «Лісовій пісні». Балет створено за

мотивами однойменної драми-феєрії великої української поетеси Лесі Українки. Для самої Катерини Кухар він певною мірою є доленосним.

Ще на початку своєї кар'єри, станцювавши партію Мавки, Катерина отримала звання «Заслужена артистка України». Вона настільки чуттєво передала образ своєї героїні, що її витончену балетну пластику взяли за основу для Мавки в анімаційному фільмі «Мавка. Лісова пісня». Сама прима-балерина неодноразово казала, що цей балет — один із найулюбленіших в її репертуарі. У балеті безліч міфологічних образів з українських казок, які народна фантазія поселила у стародавніх волинських лісах та безкраїх полях. Композитор тонко передав українські мотиви, особливості музичного фольклору Волині.

Цікавою є партія Андрогіна у балеті «Діти ночі». Цей балет — нове дихання в сучасній українській хореографії. Власне щире кохання Катерини Кухар та Олександра Стоянова надихнуло хореографа з Німеччини поставити цю виставу, яка багато разів збирала аншлаги по всій Україні. Після прем'єри, яка відбулася 2018 року, Катерині Кухар присвоїли почесне звання «Народна артистка України».

В основі балету лежить давньогрецька легенда про Андрогінів — міфічних істот, які колись володіли двома парами рук та ніг, двома обличчями на одній голові, але за непокору Зевс покарав їх і розділив на дві частини — чоловічу і жіночу. З того часу кожна з частинок змушена шукати свою половинку.

Поетичною є партія Лілеї у балеті «Лілея», який поставлений за однойменною поемою Тараса Шевченка, — чудовий приклад саме української хореографії. Це філософська притча про кохання, яке у виставі передано під музику українських мотивів Костянтина Данькевича.

Коли хореограф Валерій Ковтун ставив виставу, він запрошував найкращих художників світового рівня. Балет видовищний та стильний, незважаючи на те, що це історія про кріпаків. Критики докоряли хореографу Валерію Ковтуну за те, що кріпаки дуже ошатні й гарно вдягнені. На що постановник зауважував, що переглянув усі картини Тараса Шевченка і

перечитав його твори — українські кріпаки ніколи не були жебраками і завжди були добре одягнені. Це прекрасно демонструють образи Катерини Кухар у виставі.

Терешенко Н.В., кандидат педагогічних наук, доцентка
Херсонського державного університету

БАЛЬНИЙ ТАНЕЦЬ ЯК ЗАСІБ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ

Історико-мистецькі процеси сприяють динаміці взаємодії бального танцю та виховної складової особистості в історико-мистецькому середовищі. Естетичне виховання є предметом пильної уваги держави та об'єктом наукових досліджень.

Діяльність у сфері естетичного виховання має власну передісторію. Дефіцит інтелігентності минулої епохи сприяв актуалізації цих питань через організацію художнього виховання в загальноосвітніх школах.

До початку 30-х років ХХ століття системи масового навчання бальними танцями не існувало. Розповсюдження та популяризація танців відбувалися безпосередньо під час проведення вечорів відпочинку. Гуртки та секції художнього руху готували програми для демонстраційного показу. Процесом навчання займалися приватні танцюкласи. З 30-х років масове навчання бальними танцями відбувалося в школах та гуртках, що діяли в парках культури та відпочинку трудящих [1].

Тому українська республіканська секція художнього руху, як і секції художнього руху інших Радянських республік, спрямовувала свою роботу на створення нових масових танців.

Визначення рівня, стану, і, відповідно, упорядкування балансу художньо-естетичного виховання були прерогативою Міністерства освіти УРСР. У 50-х